WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь. . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 215. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ЛИСТОПАДА 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 7, 1957 No. 215. VOL. LXIV.

ДЕМОКРАТИ ПЕРЕМОГЛИ В ЦЬОГОРІЧНИХ ВИБОРАХ В НЮ ДЖЕРЗІ, НЮ ЙОРКУ І ВІРДЖІНІЇ

В стейті Ню Джерзі перевибраний демократичний губернатор Роберт Б. Майнер; в стейті Вірджінія вибраний на губернатора Дж. Ліндсей Алмонд; в місті Ню Йорку перевибраний на посадника демократ Роберт Ф. Ваґнер

Ню Йорк. — 5-о листопада відбулися губернаторські вибори в стейтах Ню Джерзі і Вірджінія та вибори посадника в місті Ню Йорк й вибори посадників та інших урядовців в інших містах нюйоркського стейту. У цих виборах демократи збільшили число виборців, які на них голосували і хваляться цією перемогою та передбачають, що вони переможуть і в найближчих конґресових виборах, які будуть 1958 року. В стейті Ню Джерзі переміг більшістю 175,000 голосів теперішній губернатор демократ Роберт Майнер свого республіканськоЇо противника стейтового сенатора Мелкома С. Форбса. Ця домократична перемога тим більше не є приємна для республіканців, бо вони всіми силами старалися про перемогу свого кандидата на губернатора. Президент Айзенгавер публічно підтримав Форбса, а віце-президент Ричард М. Ніксон особисто вів виборчу кампанію в користь республіканця. Перемога Майнера свідчить про ріст популярности того молодого демократичного політика, якого вже тепер називають між кандидатами на президента або на віце-президента в майбутніх президентських виборах. — В стейті Вірджінія переміг демократ Дж. Лінсей Алмонд свого республіканського противника Теда Далтона. Алмонд згідно з тимчасовим обчисленням голосів дістав більшість у відношенні 2-ох до 1-го. Алмонда підтримав впливовий сенатор Гаррі Бирд, демократ, який гостро виступає проти расового об'єднання шкіл. Перемога Алмонда свідчить про те, що в південних стейтах не зменшилися настрої білого населення проти інтеґрації шкіл. Тимчасовий підрахунок голосів виявляє, що Алмонд дістав 265,946 голосів, а Далтон — 150,284. — В місті Ню Йорку переміг демократичний кандидат на посадника — теперішній посадник Роберт Ф. Ваґнер свого республіканського противника Роберта К. Кристенберрі. Ваґнер дістав 1,507,342 голоси, а Кристенберрі — тільки 587,440 голоси. Ваґнера підтримувала і Ліберальна партія. Ваґнер дістав найбільшу кількість голосів в історії цього міста, його більшість становить 919,902 голоси. Ця більшість вможливила вибір і всіх інших демократичних кандидатів до міської ради, і так на голову Міської ради перевибраний Ейб Старк, а на контролера — Лоренс Е. Джероза. Демократи здобули 25 місць в Міській раді і вибрали всіх п'ятьох посадників в окремих частинах цього міста: Менгеттені, Бронксі, Брукліні, Квінсі і Ричмонді. Та все таки число голосів, яке дістав республіканський кандидат Кристенберрі, є доволі велике в порівнянні з попередніми виборами. Республіканська кандидатка на голову Міської ради пані Керол К. Саймон дістала 700,000 голосів — більше як всі дотеперішні республіканські кандидати на посадника. Демократи хваляться перемогою і в інших міських виборах стейту Ню Йорк, де їм вдалося здобути перевагу в 18 містах, збільшивши свій стан посідання на 5 міст, в яких їм вдалося здобути становища посадників, які досі займали республіканці. Республіканці здобули становища посадників від демократів в трьох містах. Демократи перемогли в Боффало і Бінґгемтоні, де республіканці старалися здобути їхні дотеперішні становища. Цьогорічні вибори дали надію демократам на перемогу в виборах 1958 року, коли будуть вибирати всіх конґресменів і третину сенаторів.

Роберт В. Майнер

Роберт Ф. Ваґнер

Губернатор Найт кандидуватиме на сенатора

Вашинґтон. — Республіканський губернатор стейту Каліфорнія Ґудвін Дж. Найт після конференції з президентом Айзенгавером і віце-президентом Ричардом М. Ніксоном заявив, що не буде старатися про перевибір на теперішнє становище, тільки кандидуватиме в 1958 році на сенатора, яке залишиться вільне по сенаторові Вільямові Ф. Новлендові, що кандидуватиме на губернатора Каліфорнії. Губернатор Найт сказав, що це є „його власне" рішення, яке він зробив тому, щоб не доводити до завзятої боротьби під час правиборів, які відбудуться в червні 1958 року, бо та боротьба між Найтом і Новлендом послабила б республіканців і могла б уможливити перемогу демократам. Віце-президент Ніксон заявив, що рішення губернатора Найта є „найкращим рішенням", бо воно є в інтересі Республіканської партії і каліфорнійського населення.

НАСЕЛЕННЯ НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ ЗБІЛЬШИЛОСЯ НА МІЛЬЙОН ВПРОДОВЖ 6-ох РОКІВ

Вашинґтон. — Статистичне бюро повідомляє, що населення стейту Ню Йорк від 1950 року до 1956 року збільшилося на один мільйон, це значить на 6.7 відсотка, а населення ЗДА в цьому самому часі збільшилося на 11 відсотків. Та все ж таки стейт Ню Йорк має найбільше населення в порівнянні з іншими стейтами ЗДА. Населення ЗДА виносить тепер 172 мільйонів.

ПРЕЗИДЕНТ ГОВОРИТИМЕ ДО НАРОДУ ПРО ПРОБЛЕМИ НАУКИ І БЕЗПЕКИ

Вашинґтон. — З Білого Дому повідомляють, що през. Айзенгавер вирішив несподівано виступити із своєю промовою до американської нації вже в четвер цього тижня у Вашинґтоні, а не, як було заплановано, в Оклагомі. Говоритиме Президент про науку і безпеку, і його промова буде передавана у програмах американських і закордонних телевізійних та радіових сіток. В політичних колах звертають увагу на той факт, що виголосить Президент свою промову в четвер 7 листопада, значить в той час, як у Москві будуть відбуватися урочистості, зв'язані з роковинами „жовтневої революції". Вирішив Айзенгавер виступити із промовою про проблеми, зв'язані з науковими дослідами й обороною країни зараз після надзвичайного закритого засідання із членами уряду, що відбулося у вівторок цього тижня. Друга надзвичайна сесія уряду відбудеться в п'ятницю цього тижня і крім того Президент запланував відбути дня 3 грудня, перед своїм виїздом до Европи на конференцію НАТО, окрему нараду з представниками обидвох партій. — Сенатори Джансон, Рассел і Бриджес після своєї понеділкової конференції з секретарем оборони МекЕлроєм відбули у вівторок цього тижня ще низку розмов із представниками уряду, м. ін. теж з державним секретарем Доллесом, та з керівниками різних ділянок департаменту оборони. У висліді своїх розмов вони вирішили почати вже наприкінці листопада або з початком грудня ц. р. спеціяльні переслухання в рамцях сенатської комісії для справ збройних сил, метою яких мало б бути прискорення реалізації програм продукції далекосяжних ракет і штучних сателітів землі і посилення оборони і безпеки ЗДА. До участи в цих пер слуханнях будуть покликані представники державного департаменту і департаменту оборони, як теж найвидатніші науковці країни.

УКРАЇНКИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В 34 МІЖНАРОДНІЙ ЖІНОЧІЙ ВИСТАВЦІ

Ню Йорк. — В понеділок о год. 12-ій вполудне відбулося відкриття 34-ої Міжнародної Жіночої Виставки, в якій беруть участь теж українки. Український Виставковий Комітет очолює п. Катерина Пелешок, а в його склад входить цілий ряд громадянок, членів Союзу Українок Америки. На цьогорічній виставці українки мають два кіоски. Головний, або культурний кіоск, де є вишивки, кераміка, крайки і інші дрібні речі на продаж. В тому кіоску є теж модель гуцульської церкви і гуцульської хати, виконані пластовим гуртком з Джерзі Ситі. Головну стіну того кіоску прикрасила п. Мирослава Гординська власної роботи образами, фраґментами з княжої доби історії України. Один образ зображує привітання княжни Анни французьким королем Генрихом в його замку у Франції, другий образ це „Плач Ярославни", а третій образ це „Навернення княгині Ольги" — як видно з пояснень-написів під образами. Пані Гординська теж зайнялася урядженням культурного кіоску, що в цілості присвячений Гуцульщині. Є там два манекени, гуцула і гуцулки в повних стилевих одягах, на стінах тканини і інші мистецькі вироби, все випозичене з музею Союзу Українок Америки в Филаделфії.

У вівторок, о 1-ій годині по полудні була „Парада дітей" в народних одягах всіх національностей і діти діставали нагороди за „красу і здоров'я". Кожного дня о год. 3-ій по полудні відбувається показ ноші всіх національних груп, що беруть участь у виставці. Показом ноші українок керує п. Ірина Кашубинська. Такі покази ноші, з поясненнями її складових частин, започаткували в 1952 році українки, а від них взяли ту ідею теж інші національності. В суботу 9 листопада о год. 6-ій вечером відбудеться українська програма, в яку включений буде показ української вишивки в модерному приміненні. Показом керуватиме п. Марія Турко. Міжнародна Жіноча Виставка міститься в Арморі 71-го Реґіменту при Парк Евню і 34 вулиці і є відкрита щодня до до неділі 10 листопада, від 12 вполудне до 11 вночі. Квитки вступу треба набувати в українських крамницях і у пань комітетових, бо закуплені при касі не йдуть на рахунок українок.

КАРДИНАЛ СПЕЛЛМАН СВЯТКУВАТИМЕ РІЗДВО НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Ню Йорк. — Кардинал Спеллман повідомив, що як і попередніх років він виїде 16 грудня через Аляску на Далекий Схід, де святкуватиме Різдво і Новий Рік разом із вояками ЗДА, які відбувають там військову службу. Він відвідає вояків на Радаровій Лінії Вчасного Алярму в підбігунових околицях, а пізніше відлетить до Південної Кореї, Японії, Формози, Південного В'єтнаму і Філіппін. Кардинал закликає своїх вірних складати одежу й обуву для бідного населення на Далекому Сході. Минулого року Нюйоркська дієцезія вислала туди 16,000,000 фунтів одежі.

В АМЕРИЦІ

● **Два 15-річні** учні середньої школи в Ленкестері, Па., Томас Йодер і Лерой Лінтер — ентузіясти летунства, 4-го листопада вони пішли на летовище в Літіці, Па., викрали 4-особовий літак і пролетіли ним 200 миль понад східньою частиною Пенсилвенії, досягаючи висоти 14,000 стіп. Після того вони приземлились на летовищі, але не могли затягнути літак до ганґару. Хлопців заарештовано.

● **Досі померло в ЗДА на азійську інфлюенцу** і спричинені цією недугою комплікації 508 осіб. Найбільше смертних випадків занотовано в стейтах Ню Йорк (126) і Пенсилвенії (91).

● **Арґентинський президент Арамбуру,** їдучи автом, наскочив на перехресті вулиць на автобус. Жертв в людях не було. Авто і автобус злегка пошкоджені. Президент узяв всю вину на себе.

● **Впродовж перших 9-ох місяців цього року** було в ЗДА найменше число страйків від часу закінчення другої світової війни. Всіх страйків було 3,025, а число страйкарів становило 1,250,000.

● **Англійський критик і поет Герберт Рід** заявив у Монтреалі (Канада), що думати про міжпланетні лети — це марна витрата грошей і часу. „Дайте мені такого науковця, який міг би подвоїти врожай рижу в Індії, а не такого, який вміє збудувати „Спутніка", — сказав Рід.

● **Число федеральних урядовців** у вересні цього року зменшилося на 33,684 і становило 2,366,398, з того 1,130,380 на військовій, а 1,236,018 на цивільній службі.

Хрущов пропонує нову „зустріч на вершинах"

Москва. — Нову східньо-західню „зустріч на вершинах" для „полегшення міжнародного напруження" запропонував Нікіта Хрущов, відкриваючи та виголошуючи головну промову на надзвичайній сесії Верховного Совєта СССР в середу, 6-го листопада, східньо - европейського часу. Цю сесію, що почалась о год. 10-ій рано, скликано у зв'язку із 40-річчям большевицької, т. зв. „жовтневої революції". Пропонуючи нову „зустріч на вершинах", Хрущов рівночасно накинувся знову на З'єдинені Держави, обвинувачуючи їх за намагання „спровокувати війну" в Сирії та хвалився досягненнями совєтської науки у зв'язку з вистреленням у міжпланетні простори двох совєтських „Спутніків". Хрущов викликав Америку до змагань у цій ділянці. Здогадуються, що в цьогорічній параді з нагоди роковин жовтневої революції будуть показані в Москві не тільки нові ракети, але і ряд нових моделів звичайної зброї, як танки, гармати і подібне. Говорячи про внутрішні відносини в СССР, Хрущов знову обіцяв підсовєтським народам „ліпше життя" за найближчих . . . десять до п'ятнадцять років. В сесії Верховної Ради бере участь кругло тисяч осіб, т. зв. депутатів і ґостей, переважно покірних і слухняних Москві комуністичних вождів із сателітських та інших країн світу. Всі вони вчинили Хрущову таку саму овацію, як її раніше роблено розвінчаному після смерти Сталінові.

Почались приготування до грудневого з'їзду НАТО

Лондон. — У зв'язку з запланованим на половину грудня ц. р. у Парижі з'їздом 15-ох прем'єрів держав НАТО з участю президента Айзенгавера, прибув до Лондону генеральний секретар НАТО, кол. бельгійський прем'єр Пол Генрі Спаак для конференції з прем'єром Мекміллeном і міністром оборони Дунканом Сандісом. Річ іде — за офіційним комунікатом — про „побільшення атлянтійських заходів в справі досвідів і розвитку". Насправді, справа йде про об'єднання наукових дослідів і технічних експериментів, щоб не треба було переводити ті самі досліди в різних країнах НАТО й марнувати час, нукові сили і кількакратні кошти для тих самих цілей. З початком грудня прибуде з першою своєю офіційною візитою до Лондону західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер, який відтіль поїде на засідання Ради Західньо-европейської Унії, що відбудеться 11-го грудня в Брюсселі. Безпосередньо після цього відбудеться згадуваний з'їзд західніх прем'єрів і міністрів закордонних справ, з якими будуть теж високі військовики. Думають, що прийде до поділу роль: ЗДА витворюватимуть міжконтинентальні ракети, Англія — ракети на коротшу віддаль, а Франція і Німеччина — певні роди атомової зброї. У зв'язку з цим передбачують, що в найближчому часі Франція почне самостійну продукцію атомових бомб, а Західній Німеччині дозволять на досвіди і продукцію керованих ракет.

Папа знову закликає до єдности в Европі

Рим. — З закликом до західньо-европейської єдности задля поборювання „голоду й невіжества" звернувся Папа Пій XII з нагоди теперішніх нарад Ради Европейської Стально-вугільної Спільноти в Римі. Ця Рада це своєрідний господарський парлямент шести держав, які становлять названу Спільноту: Західньої Німеччини, Франції, Італії, Голляндії, Бельгії і Люксембурґу. Вона складається з 78 осіб. Всі вони „ін корпоре" поїхали до Риму до резиденції Папи в Кастель Ґандольфо, де Папа прийняв їх на збірній авдієнції і виголосив промову про конечність закінчити сторічні суперництва між малими країнами і народами та з'єдинитись для спільного матеріяльного і духового добра. Названа Рада нараджуватиметься до кінця цього тижня. За її ініціятивою прийшло до ухвалення Спільного господарського ринку між тими самими 6-ма державами. Коли почнуть реалізувати ту постанову, то Рада побільшиться до 142-х осіб.

До 1960 р. будуть закриті всі табори втікачів в Европі

Об'єднані Нації. — За звідомленням високого комісаря ОН для справ втікачів, д-ра Августа Ліндта, що він склав його на Гуманітарній, соціяльній і культурній Комісії ОН, тепер є ще в Европі 199 таборів втікачів, існуючих від кінця останньої війни. Живе в них 39,000 осіб із так званого „твердого осередку", себто старих, хворих і непрацездатних осіб, численних родин, що їх трудно деінде примістити. За програмою д-ра Ліндта всі ці табори мають бути зліквідовані до 1960 року. Найбільшим нещастям назвав д-р Ліндт перевоження осіб з одного табору до другого в міру ліквідування таборів. Він назвав одну родину, яка таким чином побувала вже в 22-ох таборах. З 179,000 мадярських втікачів розселено 90 відсотків, а треба ще розселити одну десяту частину, себто кругло 18,000 мадярів, здебільша з Юґославії, куди вони втікали після закриття австрійського кордону. Окремі дві великі проблеми становлять 700,000 китайських втікачів в Гонґ Конґу і 933.556 арабських втікачів із Палестини в країнах Середнього Сходу. Цими останніми опікуються виключно Об'єднані Нації.

Із Східньої Німеччини продовжується масова втеча на Захід

Берлін. — Населення Східньої Німеччини є в тому кращому положенні, ані ж будь-який інший нарід з-поза залізної завіси, що воно безпосередньо притикає до вільної західньо-німецької країни та ще й належить до того самого національного масиву. Ото ж не дивниця, що воно від часу встановлення Німецької „демократичної" республіки, себто від 1949 року, безперервно втікає широким потоком на захід. До цього часу втекло кругло 2 мільйони східніх німців, а тепер пересічно по 6,000 осіб втікає кожного тижня. Найбільш втікають молоді хлопці й дівчата, та робітничі фахівці, заманювані перспективою кращої праці і зарібку в Західній Німеччині. Юнаки втікають перед обов'язковою військовою службою в комуністичній армії. В східньо-німецькому промислі щораз менше рук до праці. При такому масовому і систематичному відпливі робочих сил, сподіваються на 1960 рік важкої кризи в східньо-німецькому промислі і цілому господарському житті. Тому комуністи каратимуть тепер схоплених втікачів в'язничною карою, як „дезертирів".

ДОЛЛЕС ПІДКРЕСЛЮЄ НЕБЕЗПЕКУ ВІД 40-РІЧНОГО ЗБРОЄННЯ СОВЄТІВ

Вашинґтон. — „Думаю, що стоїмо тепер перед ситуацією, в якій небезпека така велика, в якій консеквенції ходження окремо такі поважні в розумінні успіхів військового значення і коштів військових влаштувань, що тепер є більші вигляди, щоб прийняти таке становище (про підпорядкування всіх збройних сил Заходу одному проводові...). Небезпека стояти одинцем така велика, що є щораз більша тенденція до єднання. Діється це тому, що Совєтський Союз має щораз більше зброї і щораз кращу. Впродовж 40 років совєтські правителі всі свої заходи скеровували в одному напрямку, — щоб осягнути технічні успіхи і щоб дорівняти чи, як можна буде, перегнати нас у військовій ділянці... Кілька років тому ми мали атомову бомбу, вони її не мали. Потім дістали і, здавалося, різниця була вирівняна. Потім ми дістали водневу бомбу, а вони її не мали. Але теж випродукували. Тепер вони поступили значно вперед в ділянці керованих ракет. Але ми також зробили там поважні поступи. Здається, наче б вони в дечому випередили нас. Однак не думаю, щоб в найближчому майбутньому ситуація стала настільки некорисною для Заходу, зокрема для ЗДА, як вона була наприклад в 1948 і 1949 році, чи тому десять років..." — Таке заявив буквально державний секретар Джан Ф. Доллес на своїй останній пресовій конференції в минулий вівторок 5-го листопада ц. р. Він підкреслив, що в Совєтах можна всю молодь скеровувати до технічних шкіл, тим паче, що багатьох інших, напр. теологічних, зовсім там нема. Це „незбалянсована совєтська суспільність", у противенстві до „збалянсованої" американської. Цим Доллес пояснював більшу скількість технічних сил в Совєтах. Він признав, що вистрелення двох совєтських штучних сателітів спонукує до ревізії давніх і творення нових плянів. Запитаний, чи внаслідку винайдення ракет, летовища і летунство втратили на вазі, — Доллес заперечив. — Він заявив, що завжди залишається величезною оборонною силою ЗДА можливість негайної масової відплати з різних заморських баз і що існує плян вивінування тих баз ракетами на ближчу віддаль та атомовою зброєю. — Доллес натаврував совєтську погрозу, що СССР бойкотуватиме Комісію і Підкомісію Об'єднаних Націй для справ роззброєння в теперішньому вигляді. Він уважає, що ця погроза була тактичним засобом, щоб примусити Об'єднані Нації прийняти совєтську пропозицію на встановлення нової Комісії із представників 82-ох держав. Заявив, що річ абсолютно виключена, щоб можна було річево переговорювати в комісії з 82-членами. Доллес висловив погляд, що ситуація в Південній Америці тепер менше загрозлива з погляду пенетрації комуністичних впливів, аніж була за часів прокомуністичного уряду в Ґватемалі. Договір в Каракасі виключає перемогу комунізму в будь-якій південно-американській державі. Зате він далі вбачає поважну небезпеку від комунізму на Середньому Сході. Окремі завваги Доллес присвятив питанню спільних і розбіжних функцій та завдань комуністичної партії і уряду в Совєтах. Він висловив думку, що Жуков саме противився, щоб в армії розпоряджались партійні комісари.

У Франції скінчилась криза уряду — Фелікс Ґайляр прем'єром

Париж. — Фелікс Ґайляр, член центрової Соціял-радикальної партії, дістав у вівторок 5 листопада ц. р. від парляменту затвердження своєї програми і листи уряду 337 голосами проти 173-х. Таким чином закінчилась криза уряду, яка тривала від 30 вересня ц. р., коли впав уряд Бурже-Монорі. Надзвичайно складна і просто для Франції скандальна ситуація, яка витворилась внаслідку такого довгого тривання кризи, продиктувала всім партіям, від соціялістів на лівому крилі почерез центрову католицьку партію народних республіканців до незалежних на правому крилі погодитись на участь в новому уряді. Фелікс Ґайляр саме в той сам день скінчив 38 років і є наймолодшим прем'єром Франції від часів Наполеона. Його уряд є 19-тим з черги у Четвертій Французькій Республіці. Міністром закордонних справ залишився соціяліст Християн Піно, міністром фінансів став лідер народних республіканців Пієр Пфлімлен. Найпершим завданням нового уряду — рятувати Францію перед фінансовим банкруцтвом і господарською руїною, а далі — закінчити трилітню війну в Альжирі.

У СВІТІ

● **Столицю Сирії, Дамаск,** почали уфортифіковувати. Президент Шукрі аль-Куватлі і всі найвищі сирійські достойники взяли участь в церемонії на окраїнах столиці, якою започатковано копання довкола міста ровів і роблення засік та застав. Промовці представляли ситуацію так, наче ось-ось вороги Сирії мають на неї напасти. Цивільному населенню вже місяць тому роздано зброю.

● **Ізраїльському прем'єрові, 70-літньому Бен - Ґуріонові,** вийняли з ноги металевий відламок бомби, яку минулого тижня кинула була в парляменті психічно-ненормальна особа.

● **В Еспанії** закінчили будувати 5 американських військових летовищ і будують шосте. У первісному пляні малося на увазі 10 летовищ, але винайдення міжконтинентальних ракет зменшило значення літаків у майбутній війні. Усі ці летовища коштуватимуть до 370 мільйонів долярів. В Еспанії є тепер 700 американських старшин і 2,400 вояків, але число їх збільшиться до 10,000, не враховуючи 10—15 тисяч членів їхніх родин. Еспанія дістала вже від ЗДА понад більйон долярів допомоги грішми і зброєю.

● **Тіто лежить у ліжку** і не приймає ніяких відвідувачів. Невідомо, чи він дійсно захворів, чи хоче цим показати, що через хворобу не поїхав до Москви на з'їзд комуністичних вожаків з цілого світу.

● **У Ліоні,** французькому місті славному з шовків, обстріляно скорострільним вогнем з авта групу альжирських арабів, які гуторили на розі вулиці. Сімох ранених арабів відвезено до шпиталю. Це вже третій замах проти арабів у Ліоні протягом тижня. В Парижі застрелено альжирського араба, власника каварні, і поранено альжирського студента. Атентати виконує альжирська націоналістично - терористична організація проти земляків, запідозрених у співпраці з французами.

● **В Ню Делі, столиці Індії,** усунено з англомовного індійського щоденника, який появляється у двох виданнях, в Ню Делі і Бомбаї, головного редактора, чолового індійського журналіста Франка Мораеса, за його „занадто проамериканську лінію". Цей журналіст оприлюднив статтю, в якій заявив, що він є „проамериканський тому, що є проіндійський". Цю редакційну зміну вважають за одну з чергових перемог просовєтських впливів серед індійців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СОРОК РОКІВ НАРОДОВБИВСТВА

Сьогодні минає сорок років від того дня, коли старий російський кружляк „Аврора" відкрив вогонь на царський Зимовий Палац у Петербурзі, започаткувавши тим большевицьку революцію, що обіцяла створити людям „рай на землі", а створила пекло, якого не зумів би змалювати навіть Данте, бо перевершило воно своїм страхіттям усі можливості людської уяви. Сорок років започаткованого жовтневою революцією комуно-московського режиму — це сорок родів народовбивства, що не має жадної паралелі в історії людства ані щодо розмірів, ані щодо жорстокости та рафінованости. Перед цією революцією прикладів нелюдяности треба було шукати у фараонівських часах, у переслідуваннях перших християн, у середньовічній інквізиції чи в багатьох більших і менших революціях. Але тепер вони всі сумарично бліднуть перед „октябрською" революцією, що почалась під такими великими кличами, а принесла таку страшну дійсність. Історія знає приклади, як революції „пожирали своїх дітей", проте большевицька революція пожерла не тільки своїх дітей, але цілі народи. Поняття народовбивства, що постало в жорстокостях другої світової війни, відноситься в найбільшій ширині й глибині саме до большевицької революції і її наслідків.

Зайвим було б сьогодні точніше характеризувати започатковану сорок років тому совєтську народовбивчу систему. Масові розстріли, штучно організований голод, терор і заслання, найчорніше рабство, заперечення і потоптання не тільки прав людини, але й її самої, криваві експерименти на живому організмі народів, повна зневага до людських почувань, заперечення віри в Бога і цькування та переслідування за будь-який вияв тієї віри, піднесення до чеснот найпідлішої злочинности, система брехні, підступу і зради — всі найгірші і найстрашніші слова, що їх знає людський лексикон, не потраплять схарактеризувати тієї пекельної дійсности, що її принесла проклята народами жовтнева революція.

Українці найкраще це знають, бо були вони першою і найбільшою жертвою московського большевизму, зазнали найжахливіших експериментів народовбивчої системи. Навряд чи є сьогодні не тільки в поневоленій Україні, але й поза нею, хоч би одна українська родина, яка не склала б людської жертви страшному большевицькому молохові, не кажучи вже про всі інші жертви й терпіння. Вже друге українське покоління, що народилось і виростає в окупаційній совєтській системі, не знає ані щастя молодости, ані радости життя, ані благословення волі.

Це є та страшна дійсність, яку принесла жовтнева революція і яку розкривають незчисленні факти. Перший з них — це знищення аґресією і розбоєм встановленої волею українського народу власної державної незалежности і суверенности, сорокріччя якої відзначатимемо в наступному році. Рівночасно безліч фактів потверджує, що від того часу характер і цілі большевизму ані на йоту не змінились, а всі тактичні „зміни", „полегші" й „еволюції", що їх червона Москва періодично пропаґує, є тільки мізерним повторенням тих фраз, що при їх допомозі обдурено людей сорок років тому.

У такій ситуації і на такому тлі тим дивніше звучать ті три голоси, що тепер появилися в українській еміґраційній пресі і що, прибравши позу „відважних реалістів", і наївно повіривши в хрущовські „відлиги", „зміни" та „поступки" рекомендують, махнувши рукою на минуле, на досвід та жертви, достосовуватись до, мовляв, нових обставин і „еволюціонувати", виписуючи послання до „достойного Нікити Сергійовича". За кілька років пропаґандивна „відлига" знайшла і серед українців кількох наївних і засліпила їх очі на кількадесят років народовбивства. Це до деякої міри виясняє й ту обставину, що „октябрська" дочекалась відзначення свого 40-річчя.

Згадані три випадки є тими виїмками, що потверджують доказану жертвами життя і крови мільйонів правду: український нарід тільки тоді припинить накинену йому жовтневою революцією війну, коли з тієї революції і встановленої нею системи народовбивства залишиться тільки чорна пляма в історії. Як цю боротьбу вести в кожночасних обставинах, це найкраще бачить і знає той нарід, що її веде, і не нам йому це визначувати. Наше основне завдання — ширенням правди про Україну та її ворогів допомагати українському народові здобути знову те, що він передрімав у 1918 та 1919 роках і що опісля втопила в морі крови і сліз народовбивча окупаційна система. Привернення волі українському народові буде не „еволюцією", але кінцем жовтневої революції та всіх тих нещасть і загроз, що вона принесла опанованим і загроженим нею народам світу.

ПАРТІЙНІ МАНЕВРИ

На тлі всіх недавньо-минулих, нинішніх і завтрішніх подій міжнародного значення, в Америці зменшилось загальне зацікавлення внутрішньополітичними справами. Очевидно, з усіх внутрішніх справ завжди найбільш цікавлять людей дві ділянки: ціни прожитку і ринок праці. Але міжпартійні відносини — як твердять всі американські коментатори — не дуже тепер цікавлять американську масу. Себто, точніше, покищо ще не цікавлять, бо нові президентські вибори відбудуться щойно в 1960-му році, і у частинних і льокальних виборах 5-го ц. м. не було таких гострих „ліній поділу", якихось яскравих спірних питань, які пробуджували б темпераменти.

Однак, партійні проводи не спускають з очей постійної великої проблеми: хто в майбутньому контролюватиме Конґрес і хто буде наступним мешканцем Білого Дому? Під цим кутом зору обидві партії розглядають всі важливіші внутрішні і міжнародні події, такі, які саме й заворушують людські уми. Події в Литтл Року можуть мати поважний вплив на міжпартійну розгру на півдні ЗДА. Коли республіканці таврують поведінку демократичного ґубернатора Аркенсо Фобуса, який, мовляв, заохотив сеґреґаціоністів, і записують на добро республіканській адміністрації її рішучу поставу в обороні рівности всіх громадян без уваги на колір шкіри, то демократи намагаються зробити капітал з факту введення федерального війська на терен південного стейту і в коридори шкільного будинку. Ще поважніші атаки йдуть проти теперішнього республіканського уряду за дві закордонно-політичні справи: 1. За недачу доктрини Айзенгавера в Сирії, яка воліла прийняти величезну фінансову й технічну допомоги від Москви і фактично піддатися під її економічну й політичну контролю і 2. за повільність в розвитку далекосяжних ракет і загрозу випередження Америки Совєтами кількістю технічних сил. З внутрішніх справ загального зацікавлення демократи вихоплюють факт хитких настроїв на нюйоркській біржі, як ніби доказ непевности високої коньюнктури в промислі.

Опозиція завжди буває у вигіднішій ситуації, бо може використовувати для своїх цілей кожне невдоволення громадян і критикувати кожний крок уряду. Як видно з відповідей Президента на його останніх пресових конференціях, уряд здає собі справу з того, що не можна легковажити критичних голосів демократичної опозиції у згаданих вгорі трьох найактуальніших і найважливіших справах: міжнародної ситуації, стану озброєння і дорожнечі. Поважні персональні зміни в уряді вказують на те, що Президент хоче відмолодити гурт своїх найближчих відповідальних співробітників не тільки щодо їх років, але й щодо їх поглядів. Фактом є, що з „великої п'ятки", яка була біля Президента з хвилиною його приходу до влади в 1952 році, залишились тільки два: його найближчий дорадник і директор Президентської канцелярії Шерман Адамс і одинокий член уряду — державний секретар Дж. Ф. Доллес. Зате три найсильніші члени першого Айзенгаверового уряду — секретар оборони Чарлз Вилсон, секретар фінансів Джордж М. Гомфрі і генеральний прокуратор Герберт Бравнелл, — відійшли (цей останній ще закінчує урядування). Взагалі ж з-посеред первісного 10-членного уряду Айзенгавера, крім Дж. Ф. Доллеса, залишились ще тільки три інші діячі: Езра Тефт Бенсон, секретар хліборобства, сильно атакований за його фармерську політику і, тепер, за дальше обниження цін на сільсько господарські продукти, — секретар торгівлі Сінклер Вікс і генеральний поштмайстер Артур Е. Сомерфілд. Зате деякі нові члени уряду відразу вносять з собою нові елементи. Напр., наступник Чарлза Вилсона, секретар оборони Ніл Г. Мек-Елрой негайно почав переводити ревізію зроблених його попередником обмежень в ділянці військово-технічних дослідів і, очевидячки, є рішучим прихильником підвищення, а не обмеження, видатків на військові цілі. Вільям Р. Роджерс, як новий генеральний прокуратор, хоч однодумець Герберта Бравнелла в більшості справ, скріпить в уряді позицію віце-президента Ричарда Ніксона, як його особистий приятель. Хоч Дж. Ф. Доллес не виявляє познак, наче б він мав відійти, проте часописи пригадують, що він має вже таки 70 років, кілька місяців тому перебув важку операцію і має високо-кваліфікованого та дуже енерґійного заступника, кол. ґубернатора Християна А. Гертера.

Коли згадані зміни в складі уряду мали прийти з метою скріплення його позиції з обличчі опозиційної критики, то на активність партійних управ вказують, напр., такі повідомлені пресою подробиці з-за куліс, як монтування єдиного республіканського франту в Каліфорнії, де покищо республіканський сенатор Вільям Новленд виставив свою кандидатуру на ґубернатора проти свого співпартійця Ґудвіна Найта, або боротьба між демократами і республіканцями за стейт Тексас, який був завжди демократичним, але в останніх виборах заявився за Айзенгавера. Це покищо епізодичні події і фраґментарні відтинки, так само, як, напр., приготування до виборів ґубернатора в стейті Пенсилвенія, що його втратили були республіканці на користь демократів, чи переведені 5 ц. м. вибори ґубернаторів у Ню Джерзі і Вірджінії, посадника в Ню Йорку і ін. менших урядовців. На вибір ґубернаторів і посадників впливають головно місцеві відносини, льокальні проблеми й популярність кандидатів. Але від висліду місцевих виборів залежить чималою мірою і вислід виборів до законодатних палат та вибір Президента. Тому крайові й місцеві партійні управи не легковажать їх, хоч до 1960-го року ще багато дечого може статися, що кардинально змінить настрої.

ОБЛУДА КОМУНІСТИЧНОЇ ВАРШАВИ

Протягом двох останніх років, починаючи з жовтня 1955 року, варшавський комуністичний уряд і польська комуністична партія, що називає себе „Польською Об'єднаною Робітничою Партією" (ПОРП), пригадали собі раптом існування української національної меншини і різними постановами почали виявляти свою „турботу" за долю цих українців, депортованих у 1947 році з їх рідних сіл і міст і порозкидуваних серед польської більшости по західніх воєвідствах Польщі. У справі господарської і культурної „опіки" над цим населенням відбувся ряд конференцій та нарад і ухвалено низку резолюцій, що їх здебільша — як, наприклад навчання в рідній мові й ведення окремих шкіл для української меншини — не можна здійснити передусім з огляду на розпорошеність українців поміж польським населенням.

Так само цілком фіктивними, нереальними і нездійсненними виявилися „заходи" польського уряду і компартії, спрямовані на поліпшення господарської ситуації українців, порозселюваних по польських селах на Заході, де їх осаджено або здебільша на найгірших землях, або в ролі цілком безправних коморників, без будь-якого формального права на „надані" їм у користування землю, будинки й реманент. Так, наприклад, ухвалені урядовими і партійними чинниками постанови про „стабілізацію" українських поселенців на визначених їм ґрунтах у Польщі обмежилися здебільша до надання їм (по десятьох роках!) права на ці ґрунти, що на них вони не можуть жити, з огляду на брак реманенту та господарських будинків, і з огляду на вороже й дискримінаційне ставлення до них місцевих урядів і правлінь.

А вже найбільш облудною виявилася політика польсько-справі повороту українців на відібрані їм у 1947-му році землі. Признаючи на словах, що виселеним українцям заподіяно кривду, яку треба направити, і заявляючи, що „в засаді" виселені українці мають право вернутися „на своє", польські урядові і партійні чинники зробили все можливе, щоб спаралізувати стихійний український рух та унеможливити не тільки масові, але й індивідуальні випадки повороту. Одним із головних арґументів для виправдання такого неґативного ставлення до повороту українців на відібрані землі, була повторювана на всі лади заява, мовляв, на цих землях немає вже ні клаптика вільного ґрунту, що всі вони заселені польськими осадниками, які одержали правні „надання" на приділені їм українські землі, і що масовий поворот українців спричинить господарський і політичний хаос на Лемківщині, в Надсянні, на Люблинщині і на Підляшші.

Безпідставність такого роду арґументів заперечує сама польська преса. Виявляється бо, як це виходить із звідомлень і репортажів, друкованих у польських газетах, що на колишніх українських лемківських, надсянських, люблинських і підляських землях не тільки є вільні господарства, але й цілі області стоять облогами та пустошіють, чекаючи на людські руки і людську опіку. І такий стан триває в той час, коли є тисячі й десятки тисяч українців, що „на колінах" верталися б на ці землі, щоб тільки там жити й господарювати.

„Двадцять мільйонів кубічних метрів дерева гине серед гір і долин південно-східньої Ряшівщини" — б'є на тривогу орган ЦК ПОРП „Ґромада — Рольнік Польскі" в ч. 3/17 серпня ц. р., стверджуючи водночас, що „кількість дерева, яка гине або стоїть на пні (вік вирубу якого минув), є значно більша від тієї", що її добуває річно Польща в усіх своїх лісах на території цілої країни. „Із 143 сіл і лісових селищ на сьогодні залишилося тільки 28, в яких живе по 30 або 40 родин", — пише далі згаданий часопис. „Щоб оживити ці мертві землі і побудувати нові села, треба доріг. А сьогодні в Бескидах є тільки два тракти. Перспективний плян передбачає побудову 287 кілометрів нових доріг, 108 кілометрів залізничих шляхів, 46 мостів, реґуляцію 20 русел рік і потоків, електрівню на Сяні в Солині... До виконання цих праць потрібно річно від 25 до 35 тисяч людей. Тому, що на місці нема людей, треба їх спроваджувати з інших районів країни".

Так таки просто: мільйони кубічних метрів дерева пропадають по лемківських лісах, села стоять пусткою, для запланованих робіт треба десятки тисяч людей, але для лемків і інших українців, що хотіли б вертатися „на своє", вільної землі немає.

Така сама, як у південній Ряшівщині, ситуація і в інших — колись українських областях. Варшавська „Трибуна Люду" стверджує, для прикладу, що в Сяніцькому повіті ще сім тисяч гектарів землі стоїть облогом і „чекає на господаря", і що на терені сіл Должиці, Радошиці, Чистогор, Кулашна та інших є стільки вільної землі, що вистачило б на поселення десятків родин. Але знову ж таки: для лемків, що хотіли б туди вертатися, місця немає.

У репортажі про Лемківщину п. н. „На краю... невідомого", надрукованому в Варшавському „Експресі" з 28 вересня ц. р., стверджується, що „цілі гектари сіножатей лежать облогом" і „що росте трава цілий рік і сохне без користи". І діється це в той час, треба додати, як лемки, порозкидувані по польських селах на Заході, не можуть тримати корів чи коней, бо немає чим їх прогодувати. В цьому ж часописі додано, що „в Команчі лежать безпанські, запустілі ґрунти", і що для загосподарювання їх немає ні „осадників", ні... кредитів.

Так само вкінці і на Томашівщині. У варшавському „Нашому Слові" (ч. 30) жаліється якийсь Іван Темчин із Томашова: „Маючи трохи вільного часу, я пішов по полях, які займало колись тільки наше село Вербиця. Спалене ціле село тепер густо заросло бур'янами. Сотні гектарів колись урожайної землі лежать перелогом."

Прикладів такого запустіння колишніх українських сіл і наявности десятків тисяч запущеної в облоги колись управлюваної землі можна наводити десятками з польської преси і з українського „Нашого Слова". І в той же час можна наводити десятки прикладів того, як польська центральна і місцева влада ударемнює своїми заходами спроби українців вернутися „на своє", боячися поновної українізації цих областей і... загрози з боку цієї укрїнської меншини для „цілости та безпеки" Польської Речі Посполитої.

І. Світ.

ФОРМОЗА В НОВІЙ ФАЗІ

Формоза, або в китайській мові Тайвань, з кожним днем набирає іншого значення на військово-політичній шахівниці. Кілька факторів діють в цьому напрямі. Перший з них найважливіший, це те, що особовий склад китайської армії, яка прийшла на острів з суходолу, старіється і вже не є, мабуть, здатний для військових дій, а при цьому треба мати на увазі, що китайці, як і інші азійські народи, взагалі старіються швидше, ніж народи білої раси.

Сьогодні, як повідомляють американські кореспонденти, до 35 відсотків армії Чіянґ Кай-шека складається з молоді народженої на Тайвані. Це другий рішальний фактор, що визначає нинішню ситуацію на острові.

Третій фактор — це те, що еміґрація, якою б вона не була сильною (в данім разі вона становить приблизно два мільйони осіб), не може розраховувати на ролю керівної сили у боротьбі за визволення батьківщини. Скрізь кожна еміґрація може бути тільки допоміжною силою.

Ген. Чіянґ Чінґ-куо недавно заявляв у своїм інтерв'ю (див. „Свобода" з 18 жовтня), що місцеве населення не є те саме, що населення властивого Китаю. Колись ми вже згадували у своїх статтях, що населення Китаю не є один нарід, з однаковими звичаями і однаковими хотіннями.

Якщо північні китайці завжди легко покорялися завойовникові і звикли співпрацювати з ким завгодно, особливо з сильнішим, то китайці з центрального Китаю — люди більш самостійні і до влади, взагалі до адміністрації, ставляться з певною резервою, не розглядаючи її досить високо, бо мають для того чимало причин історичного й побутового характеру. Населення північного заходу, в більшості мусульманської віри, взагалі вважає себе за вище від „поган", себто буддистів або конфуціян.

Інші групи становлять китайці південних провінцій, зокрема Квантунської, які завжди першими розпочинали всілякі заворушення та революції. Це вони разом з китайцями з центральних провінцій розпочали повстання 1847 року, яке було зліквідоване маньджурською династією, що тоді правила Китаєм. Зорґанізував це повстання Гунґ Чсю-чуеан, селянський син з околиць Кантону, який пройшовши школу американських протестанських місіонарів, хотів перевести в життя Десять Заповідей Божих, поєднавши їх з китайськими традиціями та духом старовинної китайської культури.

Це в горах Фукієну, на берегах Тайванської протоки, що відділяє суходіл від Тайвані, почав у середині XVII ст. свою акцію проти завойовника напівлеґендарний ватажок Консінґа, людина мішаної японської та китайської крови. Також революція 1911 року розпочалася у Кантоні, і звідти Сун Ят-сен та молодий старшина Чіянґ Кай-шек повели наступ проти чужинецької маньджурської династії. Це тут, в горах, під час японської інвазії в другій світовій війні національна китайська армія разом з місцевими партизанами воювала проти японців. В цьому районі японці ніколи не мали повного контролю над ситуацією.

Коли китайська армія з утікачами прибула на Тайвань, місцеве населення поставилося до неї з певною ворожнечею, розглядаючи це як втручання в його справи, тим більше, що військова адміністрація, яка управляла островом, далася дуже тяжко взнаки свободолюбному народові. Японці, що управляли островом 50 років, не підкорили його повністю, і в горах тубільці їх просто іґнорували. Остання військова японська експедиція в гори Тайвані була переведена в 1937 році.

Тільки після вдалого адміністрування островом губернатора К. С. Ву, колишнього посадника Шангаю (1948-1952), населення змінило своє відношення до влади. Губернатор Ву провів ряд реформ, зокрема надзвичайно вдалу земельну реформу, що дала добрі наслідки. Він був найліпшим адміністратором в Китаї за останні двадцять років.

В цих обставинах тайванці почали себе почувати певніше, і коли в 1950 році проголошено перший запис до армії, то з'явилося їх далеко більше, аніж було треба. Китайці були тим вражені, бо в Китаї населення з неприязню ставиться до військової служби.

Поволі, але певно Тайвань переходила на самостійне від Китаю положення. Проти волі уряду Чіянґ Кай-шека острів перетворюється в окрему державу, і тільки ідейна сторона боротьби проти комуністів, очевидно, стримує від офіційного проголошення Тайвані як самостійної, незалежної держави. А якби таке проголошення сталося, тоді мало б прийти і признання, як офіційної, тайванської мови, що розвинулася на основі фукієнських та амойських діялектів, в окремішну мову.

Останнім часом чимраз більше приходить до високих шкіл Тайвані тубільної молоді і чимраз більше відступають на другі позиції китайці-еміґранти.

Висока політика й зовнішні відносини, банки і промисловість все ще є в повній контролі китайців із суходолу, але як довго це триватиме — трудно сказати. Китайці „звідти" забрали це все від японців, які подалися геть після 50 років завойовницького управління.

Частина китайських вояків, прибувши на Тайвань, знайшла собі жінок серед тайванок, досить цікавих і жвавих, як взагалі південні жінки. Вони прийняли місцеві форми життя, підпали під впливи оточення і перебрали від тубільців їхню самопевність і гордовитість. Тільки ще у протоці на островах Кве-мої та ін. стоять військові пости китайської національної армії, чекаючи часу, коли можна буде їм визволяти Китай, бо більшість з них походить з тих місцевостей.

А Мао зі своєю клікою, очевидно, має так багато труднощів, що йому й не в голові „визволення" Тайвані, про яке так багато кричали в Пейпінґу всі ці роки. Мабуть також присутність американської фльоти розхолоджує настрої „визволителів".

І. Савицька

ЄЛИСАВЕТА II КОРОЛЕВА АНГЛІЇ

Молода, гарна, багата, щасливо одружена, мати двох дітей, оточена почестями, признанням, любов'ю, відданістю, чи може бути королева справді щасливою?

Коли вірити словам прапрабабки королеви Вікторії, то так! Вона сказала раз, що кожна королева завжди є щасливою жінкою. Але проблема щастя взагалі — це дуже суб'єктивна річ. Одному для щастя вистачить самих грошей, другому любови, третьому гармонійного родинного життя, іншому всього цього разом замало, щоб почувати себе щасливим. Отож, залишмо проблему щастя королеви Єлисавети їй самій! Приглянемося радше зблизька її щоденному життю, обов'язкам, праці і дозвіллю, а тоді оте вимріяне королівське щастя зможемо краще зрозуміти.

Точність — це прикмета королів, і її придержується королева повністю.

О сьомій годині ранку, зимою чи літом, в соняшні чи в дощеві дні, королева пробуджується, п'є чашечку чаю, купається, одягається, читає особисту пошту від приятелів і родини — переглядає ранні часописи, все це за допомогою панни Мекдоналд, що її по-приятельськи звуть „Бобо".

О восьмій тридцять — легкий сніданок з чоловіком, князем Филипом. Після сніданку півгодини з дітьми. Це безтурботна, тепла розмова з малою Анною і Чарлзом про науку, спорт, книжки, забави. Цього року малий Чарлз пішов до правдивої школи з твердими лавками і без вигод, де вкупі з іншими шляхетно народженими хлопцями буде заправлятися до нелегкого „джабу", який чекає на нього по смерті матері. А маленька княжна Анна? Вона жаліється мамі, що їй надокучило вчитися самій. Королева мати розуміє маленьку доню і добирає їй невеличкий гурт одноліткік.

О дев'ятій тридцять королева сидить у своєму офісі, в якому тяжкі зелені драперії стін досконало гармонізують з попелястими тонами диванів. Із-за великого, мужеського письмового стола, густо закиданого листами, документами, звітами, майже не видко дрібної постаті, що в скромній червоній вовняній сукні радше нагадує молоду секретарку, ніж 31-літню англійську королеву. Саме тепер єдина нагода посидіти в звичайних домашніх капцях, відкинувши черевики з високими зап'ятками.

Приватний секретар намічає порядок дня, допомагає переглядати звідомлення уряду, меморандуми, важливу пошту, яка одного дня принесла королеві запрошення на відвідини, писане на урядовому папері Білого Дому за підписом президента Двайта Д. Айзенгавера.

О десятій тридцять з'являється майор Мілбенк, завідувач королівського палацу. Спільно з королевою обговорюють вони біжучі адміністраційні справи. Іноді виринає потреба віднови якоїсь частини палацу чи окремих кімнат, а є їх 614. Там чи тут треба звільнити чи пак покликати на вільне місце когось зі служби (200 осіб). Цілий замок — це справжній музей безцінних пам'яток, срібних оздоб, кришталів, порцеляни, цілі акри предорогих килимів, портрети, образи, трофеї, біля 300 годинників. Все це мусить блистіти чистотою, і всім тим королева живо інтересується.

О годині 11.15 з'являється лорд завідувач королівської калитки. І хоч годі тому повірити, але нераз у нього заклопотане обличчя — королівська скарбниця вичерпується дуже скоро, хоч кожного року чесні англійські піддані платять високі податки, з яких 1,190,000 долярів річно йде на удержання двору. З цієї головокружної суми виплачується всі платні обслуги, прохарчування, поїздки, одяги, прийняття, подарунки, словом — все те, за що треба платити. Навіть подорожні квитки за себе, чоловіка і почет платить королева з особистої каси. Щоб виплисти на „чисті води", королева підпомагає свої фінанси доходами з приватних фарм, продає звірину і птахи, що приходять з полювань — одним словом, ощаджує на одному, щоб могти видати деінде.

Правда, траплялося вже, що публічна критика висловлювалася проти виставности двору і надмірної витрати грошей на кінські стайні, які є пасією королеви.

Година одинадцята тридцять, — королева п'є чорну каву і вислухує звіту придворної леді: чотири нові сукні приготовані до міри. Ювелір чекає на рішення щодо нового нашийника. Надворний фризієр готовий до послуг.

Точно о дванадцятій годині королева уділяє п'ятнадцятихвилинну авдієнцію всім тим, хто має особливої ваги справи. Звичайно водиться так, що прийнятих на авдієнцію просить королева сідати в вигідне крісло. Нікого з чужих немає при розмові. Титулують королеву звичайним „медем", а „Ваша Величносте" уживається лише на офіційних виступах.

Президент Труман звернувся раз до королеви через „дир" (дорога), і це викликало здивування й задоволення рівночасно.

Звичайно королева ставить перша питання і веде розмову так, щоб не наражувати себе на відповіді, які вона не зможе дати. В загальному, голос Єлисавети м'який і привітний, поведінка дружня, кожний рух витончений, повний вирозуміння для тих, що через зворушення і емоції не можуть часом промовити ні слова.

О першій годині королева обідає з чоловіком. Обоє обмінюються думками про світові події, обговорюють біжучі проблеми, спільні офіційні пополудневі виступи, вечірні прийняття тощо. Майже кожного дня королева присутня на урочистостях покладення наріжного каменя якогось шпиталю, університету, бібліотеки чи будівлі особливого значення. Відвідує сиротинці, шпиталі, школи. Відкриває кінські перегони, нагороджує змагунів-переможців на особливо важливих спортових змаганнях. А всюди і всім подає руку, розписується в книзі приявних, приймає китиці квітів (улюблені рожеві гвоздики) і постійно усміхається усмішкою, яка їй не раз до болю надокучає. Прийнято, що королева не може появлятися між людьми без усміху. Вона бо — уосіблення добра, лагідности, погоди. Але той роблений усміх коштує багато труду. Його тренувала Єлисавета від наймолодших років і дійшла до такої перфекції, що володіє ним бездоганно у кожній потребі, і при зустрічі з обслугою і міністрами. Один лише приватний секретар має змогу бачити королеву природньою. В своєму кабінеті королеві вільно бути собою.

Від п'ятої до шостої — знову відвідини у дітей. Коли королеву чекає офіційна вечеря, тоді вона приходить до дітей вже одягнена, щоб не вкорочувати часу, призначеного для Чарлза і Анни. Скільки ж тут нових, інтересних подій! Чарлзові вдалося найкраще поцілити з лука, гарно написати математичну

(Закінчення на стор. 4-тій)

ПЕРЕСЕЛЕННЯ І ДОПОМОГА

ЧЕРГОВІ НАРАДИ ЕКЗЕКУТИВИ ЗУАДКОМІТЕТУ

26-го жовтня відбулися чергові наради Екзекутиви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету і на них обговорено важливі питання переселення, що зактуалізувались знову з уваги на новий переселенчий закон, як теж і питання матеріяльної допомоги, конечність якої висувається на схід, на терені, досі недоступні для допомогової акції.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ

Новий закон дає деякі полегші для переселення, головно для тих аплікантів, які мають близьку рідню у ЗДА, як теж і для аплікантів, зареєстрованих раніше на основі закону про переселення втікачів — РРА-1953. Тому то ЗУАДК виготовив списки всіх тих аплікантів, які можуть підпадати під ці полегшуючі приписи закону. Йде головно про злуку сімей, які з уваги на приписи про здоров'я були розлучені. Закон каже, що апліканти, які були відкинені від переселення з уваги на приписи відносно туберкульози, можуть дістати візу, якщо в них є близька рідня у ЗДА. Цим справам ЗУАДК приділює тепер спеціяльну увагу. Згідно з законом, всі справи опініює консул, який пересилає свою опінію до верифікації до Вашингтону і щойно на рішення іміґраційних властей у Вашингтоні видає візу. Тому то самі апліканти повинні припильнувати своїх справ в американських консулятах. У всіх справах переселення треба звертатися до ЗУАДК, чи то на адресу у ЗДА:

United Ukrainian American
Relief Committee
866 N. 7th Street
Philadelphia 23, Pa.

чи теж до Европейського Відділу у Мюнхені на адресу:

United Ukrainian American
Relief Committee
Augusten Strasse 46.
München 2. Germany

ДОПОМОГА

Екзекутива вислухала звідомлення окремої Комісії і постановила перевести ощадності головно через обмеження персоналу з уваги на зменшення переселенчої праці в Німеччині, а заощаджені суми повністю віддати на допомогу українським емігрантам в різних країнах.

1. 5.000 дол. для Австрії

Маючи на увазі звідомлення президента ЗУАДКомітету д-ра В. Галана з його поїздки по Европі літом цього року, Екзекутива приділила головну увагу для українців в Австрії, де найбільше відчувається потреба допомоги. Порішено приступити на цьому терені до широко закросної допомогової акції. Призначено переслати на допомогу в Австрії суму 5.000 дол. з біжучих засобів ЗУАДКомітету. Допомогу безпосередньо переводить Українське Центральне Представництво в Австрії, яке має здавати точне звідомлення із переведеної акції. Половину призначеної суми у висоті 2.500 дол. вже вислано до Австрії. Окремо від суми 5.000 дол. переслано для акції на терені Відня 700 дол. Рівночасно в Австрії буде відкрита станиця ЗУАДК для справ ЮСЕП. Цю справу полагоджено з Головною Квартирою ЮСЕП у Франкфурті. Акція допомоги в Австрії залежна виключно від того, як там буде наладнаний розподільчий апарат. Тому відповідальність за цю справу паде в головній мірі на українську громаду в Австрії.

2. Допомога для українців у Польщі

Заходи американської аґенції КАРЕ вможливлюють ведення відповідальної допомогової акції в Польщі. ЗУАДК використовує вже перші можливості і приєднався до цісї акції. ЗУАДК є членом аґенції КАРЕ і тому мав змогу вже в першій акції взяти участь Є можливість висилати індивідуальні пакети з трьох родів, а саме:

1. матеріял на убрання з додатками за 17.50 дол.
2. коц, чи теж білля за 10.00 дол.
3. харчевий пакет за 6.00 дол.

Це повна ціна і нема ніякої оплати мита.

ЗУАДК дістав змогу вислати 25 пакетів і вже їх вислав, головно пакети із матеріялом на убрання. Крім цісї акції персональних пакетів КАРЕ веде загальну акцію допомоги в Польщі для лікарень, інститутів і т. п. Заінтересованих в акції допомоги українцям в Польщі просимо звертатися до ЗУАДКомітету на його адресу у Филаделфії.

Юґославії

Почавши від 1951 року українці в Юґославії зверталися листами до ЗУАДКомітету з проханням допомоги. ЗУАДК пересилав туди КАРЕ пакети, стараючись цю акцію допомоги зосередити, щоб вона була доцільна і справедлива. Та в останньому часі режим в Юґославії внеможливив акцію допомоги, арештуючи кількох осіб і ставлячи їх під суд за зв'язки з закордоном. Між арештованими саме апліканти, які вели переписку з ЗУАДКомітетом виключно в справах матеріяльної допомоги. Екзекутива постановила зробити заходи, щоб вияснити перед юґославськими властями, що діяльність ЗУАДКомітету виключно харитативна і його діяльність в Юґославії виключно для помочі вбогим і потребуючим.

4. Індивідуальна допомога

Екзекутива постановила і надалі вести індивідуальну допомогу потребуючим, головно українським науковим силам, згуртованим в українських наукових установах, як НТШ, УВУ, УТГІ. При цій нагоді Екзекутива порішила звернутися з проханням до всього громадянства пособити засоби ЗУАДКомітету для ведення допомогової акції.

5. Збірка Суспільної Служби Комбатантів

Суспільна Служба Комбатантів при ЗУАДК переводить кожного року самостійну збірку на українських воєнних інвалідів і вдів і сиріт по українських вояках. Екзекутива постановила відкликатися до жертвенности нашої громади, щоб вона своїми пожертвами допомогла Суспільній Службі Комбатантів виконати її важливі завдання допомоги.

6. Кошти переселення

Екзекутива ствердила, що багато новоприбулих гарно і точно вив'язуються із задовження за кошти переселення. Ці кошти були покриті ЗУАДК фондами, які у формі позички видав Міжнародний Комітет ICEM. Точна сплата задовження у цій міжнародній установі залежить від солідности самих аплікантів-довжників. Та є теж деяке число аплікантів, які не почали сплати, хоч їм дасться змогу доконати сплату малими місячними ратами. До цих аплікантів звертається Екзекутива із упімненням, щоб вони не занедбували обов'язку звороту задовження, бо відтягуванням і неточністю шкодять нашій установі і цілій українській суспільності.

7. Справа неточностей у документах

В попередніх роках багато новоприбулих звернулося із проханням до ЗУАДК допомогти їм виправити неточні дані в документах, зроблені з уваги на загрозу репатріяції. ЗУАДК робив поважні заходи перед властями, як теж перед уставодавчими чинниками ЗДА нарівні з іншими аґенціями. Новий закон дає змогу виправити ті неточності, якщо доказано, що вони зроблені не для влегшення переїзду до ЗДА, але із страху перед репатріяцією, чи переслідуванням. В ЗУАДК зареєстровано забагато аплікантів, щоб до всіх звертатись окремим письмом і тому Екзекутива подає загально до відома, що всі особи, які мають неточності в документах, зроблені зі страху перед репатріяцією, повинні виправити ці неточності. Найкращий шлях: внести прохання про американське горожанство, подаючи точні дані, а в акції перевірки виправити і вияснити неточності. Ближчі поради дасть канцелярія ЗУАДКомітету.

8. Збори Дирекційної Ради

Екзекутива постановила скликати Збори Дирекційної Ради ЗУАДК на 6 і 7 грудня 1957 року.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет.

Роман Рудницький знову відзначений

14-літній пяніст-віртуоз Роман Рудницький (член Молодечого Відділу УНСоюзу ч. 25), про якого небуденні осяги вже не раз згадувалось на сторінках „Свободи", здобуває щораз ширше признання не тільки серед американського громадянства, але й від офіційних стейтових і міських влад. В останньому часі його відзначили трьома почестями, які, мабуть, вперше признані українцеві. І так, під час останнього, шостого концерту Романа на Заході в Омаґа, Небраска, представники Міської Ради урочисто передали йому „Золотий Ключ", себто почесне громадянство цього найбільшого міста між Шикаґо і Скалистими Горами. А перед кількома днями, в суботу 26-го жовтня, в день концерту Романа в його родинному місті, Томс Ривер, Ню Джерзі, він одержав листа від губернатора Майнера такого змісту: „Дорогий Романе! В день, коли серед Твоїх концертів Ти маєш виступити знову перед слухачами свого родинного міста, я хотів би, щоб Ти знав, що Твій родинний стейт, Ню Джерзі, є вповні свідомий тієї слави, яку він здобуває завдяки Тобі. Маю повну надію, що Тебе чекають найкращі успіхи, як цього заслуговують Твої дотеперішні досягнення й твій талант. Щиро відданий Роберт Б. Майнер, губернатор".

Під час цього концерту Романа в Томс Ривері представник Управи Повітової Ради прочитав рішення Ради з дня 22-го жовтня ц. р. в якому стверджують, що „. . . наш найдостойніший і найпередовіший молодий громадянин на протязі останніх п'яти років викликує подив . . . і є блискучим прикладом для других, що можна осягнути талантом, амбіцією й працею . . ., і тому Управа Повітової Ради і посадник імені цілого населення висловлюють йому глибоке признання й передають побажання блискучої музичної кар'єри . . ."

Цю „резолюцію", по-мистецьки розмальовану та оправлену в ручно різьблену раму, вручено Романові Рудницькому під бурхливі оплески публіки, яка вщерть заповнила залю. Так само щиро оплескували й відчитання листа губернатора. Але найбільший ентузіязм публіка виявляла для самої гри молодого концертанта, який виконанням великих творів Баха, Шопена, Шумана, Ліста й др. викликував справжній подив для свого таланту, піяністичної досконалости й музичної зрілости.

О. А.

ГОЛОС КРОВИ

(Спогад).

Скільки разів у „Свободі" прочитаю прізвище Данко, все приходить мені на гадку епізод, який пережив я майже сорок років тому.

Було це в році 1918 у Величці, коло Кракова, де працював я, як урядник податкового уряду.

Приходить до мого бюра комісар державної поліції, на прізвище Данко. А було це вкоротці по Берестейському мирі, коли я збирав на заклик у „Ділі", підписи українців, на ґратуляційну телеграму до цісаря, з нагоди цього першого миру.

Я був заскочений приходом комісара поліції, бо я знав, що моя ачкція дуже не подобається полякам. Прошу його сідати і жду, що скаже. За хвилю питає він мене, а радше стверджує, що я проваджу реєстрацію українців і, не ждучи на мою відповідь, каже таке:

„Мій батько приїхав до Кракова коло сорока років тому. Я пам'ятаю, ще як малий хлопчина, батьки дома говорили по-українському, але згодом опісля перейшли на польську мову.

Я студіював цілий час у Кракові, української мови не знаю, але почуваю себе українцем. Прийшов я це Вам сказати і прошу вас взяти це до „прихильного відома і мене теж, як українця, вписати туди."

Тоді я відповів, що ця зустріч є мені дуже мила і все лишиться мені в пам'яті.

Ми розсталися, як щирі друзі.

Комісар Данко в короткому часі був з Велички перенесений і більше вже ми ни зустрічались і я не знаю, що з ним сталося.

Аж тут в Ню Йорку, пригадався мені цей епізод і запитую себе, чи може нюйоркський Данко не є сином комісара, що то української мови не знав, а українцем себе почував.

Йосиф Пацкань.

Ню Йорк, Н. Й.

Появився 166-ий річник „Старого Фармерського Альманаху"

Дублін, Н. Гемшир.—Вийшов друком фармерський календар, який в такій самій формі появляється вже 166-ий раз. Він має 112 сторін і коштує 35 центів. В ньому є зокрема передбачення погоди на цілий 1958-ий рік. І так, на Новий Рік згідно з календарем має бути сніг, дощ та ожеледь на шляхах; на День Вашингтона — сніг; на День Праці — холодно, а на День Подяки — буря. Різдво 1958-го року має бути „біле" (сніг). Погоду передбачають упорядчики календаря на основі фармерських обсервацій. Хто хоче, може перевірити, чи ті передбачення здійсняться. Цього року „День Подяки" мав би бути зі снігом, а Різдво холодне.

ПАПУГИ ПЕРЕМОГЛИ ГОЛУБІВ

Шикаґо. — На залізничій станції Дирнборн відкрився кіш із папугами, які в кількості 70 штук вилетіли і посідали високо вгорі на кроквах, де звичайно ночують голуби. Папуги почали битися з голубами і перемогли їх. Представник Товариства Охорони Тварин прибув на станцію, щоб половити папуг, які „вибрали свободу."

Український Літературно Мистецький Клюб

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 8-го листопада ц. р., відбудеться Вечір Мисливських Оповідань. Твори на мисливські теми — Івана Франка, Остапа Вишні, Романа Купчинського, Софії Парфанович — читатимуть Леся Храплива, Микола Понеділок і Зенон Осінчук. Пісню „Рідний Ліс" до слів Романа Купчинського відспіває Степан Шпєх. Початок о год. 8 вечора.

ЄЛИСАВЕТА II КОРОЛЕВА АНГЛІЇ

(Закінчення зі стор. 2-гої)

задачу. Малій Анні притиснули в забаві пальчика, а порцеляновій ляльці відірвалася ніжка...

Королева-мати асистує при дитячій вечері, читає дітям книжки, розказує казки.

О сьомій годині вечеря у французькій амбасаді. Знову усміхи, подавання рук, квіти, промови.

О десятій тридцять у королівському палаці зобов'язує нічна тиша, що її вряди-годи переривають прийняття, влаштовувані королівським двором.

Рідко, дуже рідко буває таке, що ні королева, ні князь Филип нікуди вечером не виходять. В такі милі й тихі вечори Єлисавета II королева Англії і князь Филип Грецький є звичайними людьми — пані Єлисаветою і паном Филипом. Князеві дозволено вбирати тоді вигідну спортову сорочку, а королеві — домашні капчики й скромний халатик. Вони — або грають в карти, або дивляться на телевізію, слухають радіо, діляться своїми радощами й турботами, яких напевно багато і в королівській сім'ї.

Але обов'язком королеви далеко не кінець. Безліч подорожей, ближчих і дальших, що їх Єлисавета II мусить відбути в цілі нав'язання приязних контактів із своїми і чужими країнами, безнастанні конференції з міністрами, дипломатами, приймання представників чужих країн, присутність на відкритті парляменту, промови, виступи через радіо, участь у всіх державних святах і урочистостях — все це мусить зміщатися у рамцях щоденних зайнять королеви.

І коли ми знову поновимо питання, чи королева може бути щасливою жінкою, ледве чи впаде відповідь — так.

Але — при тому всьому ми не згадали одного. Королева не живе для себе. Вона, як символ англійської монархії, свідома своєї ролі, своїх обов'язків.

Служити рідному народові, оберігати його, очолювати — це хіба найбільше щастя, яке має Єлисавета II королева Англії.

ПЕРЕМОЖЦІ У ВИБОРАХ

Губернатор стейту Ню Джерзі Роберт Б. Майнер, приймає, разом з кавою, першу гратуляцію з нагоди перевибору: — від своєї жінки Гелен.

Немає жадного сумніву за кого голосували ці двоє виборців в Ню Йорку: мейор Роберт Ф. Вагнер і його жінка, показані тут після того, як вони віддали свої голоси. Ваґнер здобув найбільшу в історії міста перемогу.

У Східній Німеччині йде боротьба між Церквою і комуністами за молодь

Берлін. — Голова всенімецької протестантської Церковної Ради єпископ Отто Дібеліюс від довшого часу гостро виступає проти східньо-німецького урядового натиску на батьків, щоб вони обов'язково записували своїх дітей до німецького „комсомолу", і проти присяги, яку члени тієї комуністичної організації молоді мусять складати при своєму вступі туди. За тією присягою — релігія це „забобон", а все виховання в отій організації йде по лінії відчуження молоді від Церкви і релігії. Гострий конфлікт на цьому тлі між Протестантською Церквою і комуно-німецьким урядом дещо злагіднився, бо уряд, мабуть, прийшов до переконання, що теперішня політична ситуація така, що не треба доливати оливи до вогню опозиційних настроїв. Тому єпископові Дібеліюсові дозволено знову на відправлювання Богослужби в східньому Берліні, а водночас в партійному органі „Нойс Дойчлянд" появилась примирлива стаття. Комуністи тільки вимагають від духовників, щоб вони не „бунтували" консервативних і так до комуністів опозиційних батьків та не заперечували державі принципового права керувати вихованням молоді.

● Під час дебат в англійській палаті лордів над задуманою реформою, згідно з якою до тієї прастарої англійської законодатної установи мали б входити також жінки, один 84-літній лорд з обуренням закричав: „Це палата лордів і ми не хочемо, щоб вона стала також палатою леді".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ, відд. 371, відбудуться в п'ятницю, 8 листопада, в год. 8 веч., в Січовій залі при 506 S. 18th Ave. Просться членів вирівняти свої залеглі вкладки цього місяця. — І. Оверко, пр.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во Запорозька Січ, відд. 251, матиме збори в неділю, 10 листопада, зараз по співаній Сл. Божій в церковній залі, 2280 W. 7th St. — В. Козир, предс.; Д. Шмаґала, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, відд. 102, відбудуться 10-го листопада в церковній залі, 2280 W. 7th St. зараз по співаній Сл Божій. — М. Декан, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори 292 відд. відбудуться 10 листопада в У. Н. Домі при вул. Мартін ч. 4655 о год. 1:30 по пол. Пригадується, що це будуть останні збори в цьому році перед загальними зборами, тому просимо усіх членів вирівняти свої вкладки. — А. Повшок, предс.; П. Федик, фін. секр.; А. Горак, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во ім. І. Франка, відд. 334, повідомляє всіх своїх членів, що місячні звичайні збори відбудуться 10 листопада в У. Н. Домі о год. 1-ій. Проситься довгуючих прийти вирівняти всі свої залеглості. — Н. Задерецький, предс.; С. Боганек, секр.-кас.; Г. Демкович, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Т-во „Запорозька Січ", відд. 75, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 листопада, в залі У. Н. Дому при вул. Мішіґан і Мартін о год. 1:30 по пол. Просимо прибути на ці збори і вирівняти свої біжучі і залеглі вкладки. Вперто довгуючих членів будемо примушені суспендувати. — В. Чмир, пр.; П. Рогатинський, фін. секр.; І. Слупецький, скарб.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Т-ва Сокіл, відд. 336, відбудуться в неділю, 10 листопада о 1-ій год. по пол. Проситься всіх членів прийти на збори і вирівняти свої вкладки. Хто має знайомих, що хочуть записатися до У. Н. Союзу і Т-ва Сокіл, приведіть їх з собою. — Г. Степанек, предс.; І. Кісіль, фін. секр.; Т. Кальмук, рек. секр.

Посмертні Згадки

ВАСИЛЬ ОНИСЬКО, довголітній член С-ва „Любов", Відд. 177, УНСоюзу в Провіденс, Р. Ай., помер, дня 25-го жовтня 1957 р., на 76 р. життя. Покійний походив зі с. Баворів, пов. Тернопіль, Зах. Україна. Полишив у смутку 3 замужні доньки і 1-го сина. Похорон відбувся з укр. прав. церкви св. Івана в Провіденс, Р. Ай. Тлінні Останки спочивають на парафіяльнім цвинтарі в Комберленд, Р. Ай. — В. Й. П!

І. Лаба

ІВАН ПАНДРАК, довголітній член і секретар 232 Відд. УНСоюзу в Донора, Па., помер 20-го жовтня 1957 р., на 63 році життя. Покійний походив зі с. Сенева, пов. Сянік, Україна. До ЗДА приїхав молодим хлопцем і став членом УНСоюзу в 1921 р. Полишив у смутку дружину Марію, дітей Галину, Анну, Івана, Мирослава, Юрія, Михайла та внуків. — В. Й. П!

АНДРІЙ САХАРНОЦЬКИЙ, довголітній член УНСоюзу, Відд. 347, „Запорозька Січ" у Мілвіл, Н. Дж, після довгої недуги, помер 2-го жовтня 1957 р. Залишив у смутку Родичів, 5 братів та 3 сестри. Похорон відбувся 5-го жовтня 1957 р. в церкві св. ап. Петра і Павла, при численій участі Родини, Членів Відд. та Знайомих. Покійний був організатором молодечого відділу УНСоюзу, був ветераном 2-ої світової війни, де захворів і на 46-му році життя відійшов у вічність. Народжений був у Renev, Pa. — В. Й. П!

Г. Тимцій, секр.

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінають місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової кліші, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

ТАРЗАН, ч. 3962. Треба нако рмити голодного.

— Хтось надпливає з новою колодою, — сказав тубілець. — Добре, — відповів Генрі, — наставляючи рушницю.

— Але чекайте, бвана... Це — біла людина!

Генрі вхопив далековид, і злісно засміявся, коли побачив Тарзана. — Ну, щож!... Крокодил не надто розбірчивий, що?